

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
גר מצוה

1 א מ"י פ"ח מהלכות
גלוס הלכה ב' ה"ל
כ"י ה"ל כ"ל:

תורה אור השלם

- 1 ויאמר וכן צלמקע קום אתה ופגע בנו כי כאיש גבורתו הקם נרעון וחרגי את וכן ואת צלמקע ויקח את השדונים אשר בצערי גמליהם. שופטים ח כ"א
- 2 אל תען בסיל באולתו פן תשנה לו גם אתה. משלי כו ד
- 3 בן פרת יתקן בן פרת עלי יען גנות יצודה עלי שור. בראשית מט כב
- 4 הקלאך הגאל אתו סבל רע יקר את וצעים ויפא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק ויעקב לרב בקרב הארץ. בראשית מט טו
- 5 יצודה ויתקף אני אתה. ואלמנהקו עלי תבטוח. ירמיהו מט יא

לעון רש"י

אשכנזי אישפ"י.
גמתי ציד.
סלעליא. ה"ש.
דקניו ויקריט. סחם
מכתה מורס (מצוק).

אמר רבי יוחנן איברה דרבי ישמעאל ב' אלו דכריס נכמנו שלח להוליא לעו על בני אדם שהם קר: אמר ר' יוחנן אגא אשתירי משפירי ירושלמי. רבי יוחנן אמר מורכב הרבה היה אלף כלומר אשתירי ממשפחתם ולפי שאומר רבי יוחנן שהיה משונה משאר בני אדם בדבר אחד הוסיף גם שהיה משונה ביופי: יתיב אשערי שביליה. והא דלמרי' צברכי פמסיס (פמסיס דף ק"א). האי מאן דפגע באתמח עדיין דפלקת מטבילת מזהה לחזת ליה רוח וטוסיס היינו כשפוגע בה אלב רבי יוחנן שהיה יושב שם כנקע אין זו פגיעה אלא נמי הכנס שפוגע כשעולה בעודה ערומה מן הנהר: א' הדרת בך ב' מלאן אמר ר"מ דר"ל ממחלה דיע הרבה ס' אלא שפרק עול מורה ונעשה עם הארץ ועסק בלפסיות מדקאמר אי הדרת כך משמע עול מורה כמתלה ולא תפרוק עול מורה מעליך וקאמר נמי מאי אהניט לי התם קרו לי רבי כלומר מעיקרא נמי הוה קרו לי רבי אלא ששכחתי ומה שפי' נקונט' ר' היינו רבן של לטטיס אין גללה אע"ג דלשכחן במס' ע"ז (דף ק"א) מ"ט קרו לך רבי רבן של טרסיס אני והיינו דלמרי' ב' כל תמי' (שבת דף קט"ז) א"ל ר"ל לרבי יהודה נשיאה כך מקובלני מלמנתי ואמרי לה מלמנתי כל עיר שאין בה מיוקוט של בית רבן כ' משמע שקיטס שלימדו רבי יוחנן למד מאתריס: א' הדרת בך. לקמן מוכח דנקט דקאמר אתמיל אחמיה וקא בכי' קמיה ולא חש לשמא יאמרו בשביל זו מור זה כדמיש לקמן (דף פ"ה): הסכין והפגיון סאיפתי סקבאין מופאה. הקשה ר"ת דתנן במס' גלוס פרק י"ד הסיף והסכין מאימתי מקבלים טומאה הסיף משיושפט והסכין משישמחה והיינו דלא כרבי יוחנן ודלא כר"ל ונראה דהיא ממני' כשעלה חלודה וכל למקן דמני' כדמספתי' סיף וסכין שהעלו חלודה טהורין שפן והשחמין (מקבלין טומאה) אלב ממחלתם הו גמר דדיהו דמפרש כשמעמין ונראה דשפן קאי אסיף והשחמין קאי אסכין אע"ג דקמני לשון רביס והו השמח מוספח כמו המשנה: שמין

כי האי מעשה לדיה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולטעום: לגבי דדי. פניס אל פניס: בקרא דפורי. למד בקר: כינישו. בין שניין ממחך כריסן מתוך שכריסן גדול: מערוויסא. שרית נכריה: אינס שלכס. שאינס יבולין להזקק לנשומיס: שלקן גדול משלנו. כריסן של נשומיני גדול משלנו: כי כליש גבורסו. אנכ תשימ. לשון אמר שלהן גדול מאיה על אשה מרובה משל איש: כ"ש. שמתוה מרובה ואינס מוקקין להן ונבעלות לאתריס: אכנה דוקסס אס ככר. ומתוך שמתוה מרובה על תלמידי נטר שני דמק: כי דקורי דכרפנא. סליס שעושין כהרפניא (ד): אישפירי. נותרתי: שופרי. ויהרורי מולחו וקיוון (עור) פניו: מבי סליק. כשילא מביח האומן שהוא להוב ממראה להב האש: כי סליק. בעלותו מן האש: פרנידי. גרעיין: ונכרד ליה כלילא. יסוכנהו שפה לפיו סביב של ורד ארוס: ויהרורי. דנפקי מיניה על פני הארץ: מעין. ולא הלל: הדרס פניס. וקן: עולי עין. עולין למעה מן העין והיא מלמטה שהיא אינה יכולה לשלוט בה: מויס ריש לקיש. שהיה לטטיס: שור. סקן: אמר ליה. ר' יוחנן: חילך לאורייתא. כמה כותך יפה לכנול עול מורה: שופרך. יופיך: לגשי. רחי לנשים: ולא מלי. לקסן ככראונה דמשקבל עלי עול מורה משש כמו: הסיף והסכין. משנה היא במס' גלוס (פ"ד מ"ה): סעינין. אשפ"י: ומגל די ומגל קיור. פליליא גלע"י: משינפס. דקיור' גלע"י: ליספאה כלספיוסיס ידע. לפי שהיט לטטיס אמה נקי בלוחן כלי אומנות ליספיוסיס: ר' קרו לי. רבן של לטטיס ורלש להן הייתי: אסאי אספויס. דרבי יוחנן אשתו דריש לקיש: וקא בכי' קמיס. דר' יוחנן להפגל על בעלה: עוכס יסומך אני אחיה ואלמנוסיך עלי סכטסו. ספוק הוא בירמיה: מלסער. מתחרט על שהמינו שלא היה מולא תלמיד ותיק כמותו: דשף דעפויס. נעקרה ממנו דעמו ונשחטה: ואפילו

כי האי מעשה לדיה פגע ביה אליהו אמר ליה עד מתי אתה מוסר עמו של אליהו להריגה אמר ליה מאי אעביד הרמנא דמלכא הוא אמר ליה אבוך ערק לאסיא את ערוק ללודקיא כי הוה מקלעי ר' ישמעאל ברבי יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהרי הדרדי הוה עייל בקרא דתורי בנייהו ולא הוה נגעה בהו אמרה להו הדיא מטרונתיא בניכס אינס שלכס אמרו לה שלחן גדול משלנו כל שכן איכא דאמרי הכי אמרו לה יכי כאיש גבורתו איכא דאמרי הכי אמרו לה אהבה דוחקת את הבשר ולמה להו לאהדורי לה והא כתיב יאל תען כסיל כאולתו שלא להוציא לעו על בנייהם א"ר יוחנן איברה דר' ישמעאל (בר' יוסי) כחמת בת תשע קבין אמר רב פפא איברה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלשת קבין דרב פפא גופיה כי דקורי דהרפנא אמר רבי יוחנן אגא אישתיירי משפירי ירושלמי האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן נייתי כסא דכספא מבי סלקי ונמלייה פרצידיא דרומנא סומקא ונהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לפומיה ונותביה בין שמשא לפולא ההוא וזרורי מעין שופריה דר' יוחנן איני יהואמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני ר' יוחנן דהדרת פניס לא הווי ליה ר' יוחנן הוה אויל ויתבי אשערי טבילה אמר כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו כי כי היכי דלהו להו בני שפירי כוותי גמירי אורייתא כוותי אמרו ליה רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא אמר להו אגא מורעא דיוסף קאתינא דלא שלמא ביה עינא בישא דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא יוידגו לרוב בקרב הארץ מה ואין העין שולטת בהן אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהן יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש ושורר לירדנא אבתריה אמר ליה שופרך לנשי א"ל אי הדרת בך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרריה ואתנייה ושויה גברא רבא יומא חד הוה מפלגי בי מדרשא אהסיף והסכין והפגיון והרומח ומגל די ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר משיצחצחן במים א"ל לסמאה בלספיותי דיע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר ליה אהנאי לך דאקריבך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש לקיש אתאי אחתיה קא בכיא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עובה יתומך אני אחיה עשה בשביל אלמנתי אמר לה יאלמנתיך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה מובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לדעתיה נזיל רבי אלעזר בן פרת דמתדרין שמעתיה אויל יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אויל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה (מנינה) בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ואפילו

כי האי מעשה לדיה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולטעום: לגבי דדי. פניס אל פניס: בקרא דפורי. למד בקר: כינישו. בין שניין ממחך כריסן מתוך שכריסן גדול: מערוויסא. שרית נכריה: אינס שלכס. שאינס יבולין להזקק לנשומיס: שלקן גדול משלנו. כריסן של נשומיני גדול משלנו: כי כליש גבורסו. אנכ תשימ. לשון אמר שלהן גדול מאיה על אשה מרובה משל איש: כ"ש. שמתוה מרובה ואינס מוקקין להן ונבעלות לאתריס: אכנה דוקסס אס ככר. ומתוך שמתוה מרובה על תלמידי נטר שני דמק: כי דקורי דכרפנא. סליס שעושין כהרפניא (ד): אישפירי. נותרתי: שופרי. ויהרורי מולחו וקיוון (עור) פניו: מבי סליק. כשילא מביח האומן שהוא להוב ממראה להב האש: כי סליק. בעלותו מן האש: פרנידי. גרעיין: ונכרד ליה כלילא. יסוכנהו שפה לפיו סביב של ורד ארוס: ויהרורי. דנפקי מיניה על פני הארץ: מעין. ולא הלל: הדרס פניס. וקן: עולי עין. עולין למעה מן העין והיא מלמטה שהיא אינה יכולה לשלוט בה: מויס ריש לקיש. שהיה לטטיס: שור. סקן: אמר ליה. ר' יוחנן: חילך לאורייתא. כמה כותך יפה לכנול עול מורה: שופרך. יופיך: לגשי. רחי לנשים: ולא מלי. לקסן ככראונה דמשקבל עלי עול מורה משש כמו: הסיף והסכין. משנה היא במס' גלוס (פ"ד מ"ה): סעינין. אשפ"י: ומגל די ומגל קיור. פליליא גלע"י: משינפס. דקיור' גלע"י: ליספאה כלספיוסיס ידע. לפי שהיט לטטיס אמה נקי בלוחן כלי אומנות ליספיוסיס: ר' קרו לי. רבן של לטטיס ורלש להן הייתי: אסאי אספויס. דרבי יוחנן אשתו דריש לקיש: וקא בכי' קמיס. דר' יוחנן להפגל על בעלה: עוכס יסומך אני אחיה ואלמנוסיך עלי סכטסו. ספוק הוא בירמיה: מלסער. מתחרט על שהמינו שלא היה מולא תלמיד ותיק כמותו: דשף דעפויס. נעקרה ממנו דעמו ונשחטה: ואפילו

(א) כיצ' נת. (ב) נכרית כ. ע"ס. (ג) נכרית ס' דף נה: קטנה לו: כיצ' קיה: (ד) ושי' פשוטי' נשבת קה. ומוס' חולין ד. ר' ד'ה דקוריא. (ה) ושי' פוס' יכמות ט' ד'ה אלא גבלא ובי' ומוס' מיוונין ס'ה: ד'ה ריל. (ו) (מ"ה). (ז) ודלס' פי' ד'ה. (ח) חזרו לטומאתן הרשונה כליל וכן א"תא (תוספ').

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנא. כתיב על הפסל ונחב ע"ה. ר' יוחנן הוה אויל ותיב בר' ר' יוחנן אלא יפה מולח היה. דלמתי' שפמיס דר' אטו מעין שופריה וס' גבורת כ' וצ"ב. עולי עין. מלוקין מן העין. שאינה שולטת בהן (שם): א"ל: שטיין על העין ובעין' סוסה לו: ורוביט' כיצ' קיה.